

پرسش ۱۱۶: معنای صلوات بر محمد و آل محمد.

سؤال / ۱۱۶: ما معنى الصلاة على محمد وآل محمد؟

معنای صلوات بر محمد و آل محمد چیست؟

الجواب: الصلاة معناها الدعاء والتضرع والتوسل إلى الله بطلب شيء منه سبحانه وتعالى، أو التقرب إليه وهو أيضاً طلب، فعندما نقول: اللهم صلّ على محمد، يعني نطلب من الله سبحانه وتعالى أن يرفع شأن محمد (صلى الله عليه وآله وسلم) ويعلي مقامه، ومن المؤكد أنّ مقام محمد (صلى الله عليه وآله وسلم) هو المقام الأقرب الذي ما بعده مقام، فمقامه ثابت وهو صاحب مقام ألقاب قوسين صلوات الله عليه وآله، فيكون الطلب من الله بالصلاة على محمد هو أن يرفع شأن محمد ويعلي مقام محمد (صلى الله عليه وآله وسلم) عند الناس، أي أن يعرّف الناس بعظيم شأن محمد (صلى الله عليه وآله وسلم)، وهذا يحصل عند ظهور الإمام المهدي (عليه السلام)؛ لأنه ينشر خمسة وعشرين حرفاً من العلم، فيعرّف الناس بالتوحيد، ويعرّفهم بالرسول، ويعرّفهم بالكتب، ويعرّفهم بالملائكة، ويعرّفهم بخلق الله سبحانه وتعالى، ويعرفهم بمحمد، فعندما نقول: اللهم صلّ على محمد وآل محمد، أي إننا نقول: يا الله أظهر حق محمد وآل محمد، وأظهر عظيم مقام محمد وآل محمد، أي كأننا نقول: يا الله عجل فرج محمد وآل محمد، وكأننا نقول: يا الله أظهر العدل والحق والقسط وأمت الجور والفساد والظلم، ولهذا كان هذا الذكر أي: (اللهم صلّ على محمد وآل محمد) هو أفضل الذكر وثوابه عظيم، وما علمته من الإمام المهدي (عليه السلام) أنّ أفضل الذكر هو قول: (بسم الله الرحمن الرحيم ولا حول ولا قوة إلا بالله العلي العظيم اللهم صلّ على محمد وآل محمد وسلم تسليماً).

پاسخ: صلوات به معنای دعا و تضرّع و توسّل جستن به خداوند در طلب چیزی از او سبحانه و تعالی، یا نزدیک شدن به او - که این هم نوعی طلب کردن است - می باشد. هنگامی که می گوییم (اللهم صل علی محمد و آل محمد) یعنی از خداوند سبحان و متعال درخواست می کنیم که شأن محمد (صلى الله عليه وآله وسلم) را بالا ببرد و مقام آن حضرت را رفعت ببخشد. به طور قطع و یقین مقام محمد نزدیک ترین مقامی است که

پس از آن مقامی نیست. مقام آن حضرت ثابت شده است و او که سلام و صلوات خداوند بر او خاندانش باد، صاحب مقام قاب قوسین می‌باشد. با صلوات بر محمد از خداوند درخواست می‌شود که شأن آن حضرت را ارتقا بخشد و مقام محمد را نزد مردم رفعت بخشد؛ یعنی عظمت شأن محمد (صلی الله علیه و آله و سلم) را به مردم بشناساند و این، هنگامِ ظهور امام مهدی (علیه السلام) حاصل می‌گردد؛ چرا که آن حضرت بیست و پنج حرف از علم را منتشر می‌کند و مردم را با توحید، پیامبران، کتاب‌ها، فرشتگان، خلق خداوند سبحان و متعال و با حضرت محمد (صلی الله علیه و آله و سلم) آشنا می‌سازد. پس هنگامی که می‌گوییم (اللهم صل علی محمد و آل محمد) یعنی می‌گوییم: ای خداوند! حق محمد و آل محمد را ظاهر ساز و مقام عظیم محمد و آل محمد را آشکار بنمای؛ به عبارت دیگر گفته‌ایم: خداوند! فرج محمد و آل محمد را تعجیل فرما، و گویی می‌گوییم: خداوند! عدل، حق و قسط را آشکار ساز، و جور، فساد و ظلم را بمیران و از همین رو این ذکر یعنی (اللهم صل علی محمد و آل محمد) بافضیلت‌ترین اذکار است و ثواب بسیار زیادی دارد؛ و آنچه از امام مهدی (علیه السلام) آموخته‌ام این است که برترین ذکر گفتن (بسم الله الرحمن الرحيم ولا حول ولا قوة إلا بالله العلي العظيم اللهم صل علی محمد و آل محمد وسلم تسليماً) می‌باشد.

ومن قالها خمسين مرة لم يكتب من الغافلين في ذلك اليوم، وإن قالها مائة مرة كتب من الذاكرين في ذلك اليوم، وإن قالها ألف مرة كان من الفائزين عند الله وعند الإمام المهدي (عليه السلام).

کسی که این ذکر را پنجاه بار بگوید، در آن روز جزو غافلین نوشته نمی‌شود و اگر آن را صد بار بگوید، در آن روز از ذاکرین نوشته می‌شود و اگر هزار بار بگوید نزد خداوند و امام مهدی (علیه السلام) جزو پیروزمندان خواهد بود.

قال تعالى: (إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا) [489]، أي أن يطلب المؤمنون من الله أن يصلي على محمد (صلى الله عليه وآله وسلم)، فيقولوا: (اللهم صلِّ على محمد وآل محمد وسلِّم تسليماً)، ومعنى وسلِّم تسليماً: أي أعظم الأمن والأمان، والأمن هو بيعة القائم (عليه السلام)، والأمان يكون في دولة القائم (عليه السلام) [490]، قال تعالى: (وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا) [491]، وقال تعالى: (سِيرُوا فِيهَا لِيَالِي وَأَيَّامًا آمِنِينَ) [492].

حق تعالی می فرماید: (خدا و فرشتگانش بر پیامبر صلوات می فرستند. ای کسانی که ایمان آورده‌اید، بر او صلوات فرستید و سلام کنید، سلامی نیکو) [493]؛ یعنی مؤمنان از خداوند درخواست کنند که بر محمد صلوات بفرستد، پس می گویند (اللهم صل علی محمد و آل محمد و سلّم تسليماً) و (سلّم تسليماً) یعنی اینکه به آنها امنیّت و امان عطا فرما و (امنیّت) به معنی بیعت قائم (علیه السلام) و (امان) در حکومت و دولت قائم می باشد. [494] حق تعالی می فرماید: (و هر که به آن داخل شود، ایمن است) [495] و نیز می فرماید: (در آن راهها ایمن از گزند، شبها و روزها سفر کنید). [496]

[489] - الأحزاب : 56.

[490] - في محاوراة الامام الصادق (عليه السلام) مع أبي حنيفة جاء في آخرها : (... فقال أبو بكر الحضرمي جعلت فداك الجواب في المسألتين فقال يا أبا بكر سيروا فيها ليالي وأياما آمنين، فقال: مع قائمنا أهل البيت، وأما قوله ومن دخله كان آمنا، فمن بايعه ودخل معه ومسح على يده ودخل في عقد أصحابه كان آمناً) علل الشرائع : ج 1 ص 89 - 91.

[491] - آل عمران : 97.

[492] - سبأ : 18.

[493] - احزاب : 56.

[494] - در انتهای گفت و گوی امام صادق (علیه السلام) با ابو حنیفه آمده است: .... ابوبکر حضرمی عرض کرد: فدایت شوم، پاسخ دو مسأله. فرمود: (ای ابابکر! در آنها روزها و شبها در امنیّت سیر کنید). سپس فرمود: (با قائم ما اهل بیت؛ و اما این سخن خداوند که (من دخله كان آمنا) (هر کس به آن وارد شود ایمن است) یعنی کسی که با او

بیعت کند و همراه او داخل شود و بر سر او دست بکشد و در زمره‌ی یاران او درآید، ایمن خواهد بود). علل الشرایع:

ج 1 ص 89 و 90.

[495] - آل عمران: 97.

[496] - سبأ: 18.